

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Második jelentés az energiaunió helyzetéről

[COM(2017) 53 final]

A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Eredményjelentés a megújuló energiákról

[COM(2017) 57 final]

(2017/C 288/14)

Előadó: **Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA**

Felkérés:	Európai Bizottság, 2017.2.17.
Jogalap:	az Európai Unió működéséről szóló szerződés 304. cikke
Illetékes szekció:	„Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció
Elfogadás a szekcióülésen:	2017.5.16.
Elfogadás a plenáris ülésen:	2017.5.31.
Plenáris ülés száma:	526.
A szavazás eredménye:	190/0/1
(mellette/ellene/tartózkodott)	

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) üdvözlöi az energiaunió helyzetéről szóló második jelentést mint az energiaunióra vonatkozó stratégia végrehajtásának és fejlesztésének nyomon követésére irányuló folyamat részét. Az EGSZB ismételten szorgalmazza, hogy az erőteljes energiaunió kialakítását szolgáló kézzelfogható intézkedések megkönnyítése és ösztönzése céljából uniós, nemzeti, regionális és helyi szinten folytassanak intenzív párbeszédet az energiáról a civil társadalommal.

1.2 Az EGSZB mindig úgy vélte, hogy az energiaunió rendkívül fontos tényező az Európai Unió sikerében. Ezért az előrehaladást nemcsak az energiaunió különböző elemeinek, hanem annak tekintetében is értékelni kell, hogy milyen előnyöket nyújt a polgárok és a vállalkozások számára, ideértve a kkv-kat is.

1.3 Az EGSZB ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az előrehaladást több különböző szempont szerint kövesse nyomon, nevezetesen a gazdasági haszon, a foglalkoztatás fejlesztése, a polgárok mindennapi életét érintő előrelépések, az energiarendszer, a politikai és társadalmi hajtóerők, valamint a szakpolitikai eszközök alkalmazásának szempontja alapján.

1.4 Az EGSZB szorgalmazza a mostanáig elindított kezdeményezések zökkenőmentes elfogadását, valamint elsősorban azok kellő időben történő végrehajtását uniós és tagállami szinten egyaránt. A nemzeti tervek kiemelt fontosságúak, és a tagállamoknak figyelembe kell venniük az intézkedések más országokra gyakorolt elkerülhetetlen hatásait.

1.5 Az EGSZB rámutat arra, hogy az elért eredmények ellenére még mindig jelentős hiányosságok tapasztalhatóak az energetikai infrastruktúra és az energiapiacok terén. Az elegendő és megbízható energiainfrastruktúra és energiatermelési kapacitás, a jól működő energiapiacok, valamint az energiahatékonyság jelentik az energiabiztonság legfőbb tényezőit. E célból folytatni kell a regionális együttműködési kezdeményezéseket, csakúgy mint a belföldi energiaforrások fejlesztését és az importált energia földrajzi diverzifikációját.

1.6 Az EGSZB hangsúlyozza annak fontosságát, hogy továbbra is biztosítsuk a megújuló energiák terén tapasztalható kedvező fejlődési irányt. A villamosenergia-rendszerben a változó és decentralizált megújuló energiaforrások gyors növekedése miatt bekövetkező jelentős változások fokozott figyelmet érdemelnek, és e változásokat sikeresen kell majd kezelni.

1.7 Az EGSZB üdvözli az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) második szakaszát mint olyan lehetőséget, amely előmozdítja az állami és magánberuházásokat. A magánberuházások tekintetében a piaci ösztönzők jelenleg gyengék, aminek oka főként a következtelen szakpolitikákban keresendő. A magánbefektetők ösztönzése érdekében feltétlenül biztosítani kell egy kiszámítható beruházási környezetet, ahol a politikai döntések és jogszabályok hosszú távú és stabil jellege alapvető fontosságú.

1.8 Az EGSZB arra buzdítja az Európai Bizottságot, hogy készítsen átfogó értékelést az alacsony szén-dioxid-kibocsátás elérését szolgáló jelenlegi szakpolitikai eszközökről annak érdekében, hogy a megfelelő eszközöket használják a célkitűzések leghatékonyabb módon történő elérésére. Nagyobb figyelmet kell fordítani a magasabb fogyasztói árakat eredményező adókkal és díjakkal, valamint az energiapiacokat és a beruházásokra vonatkozó jelzéseket torzító támogatásokkal kapcsolatos problémák megoldására.

1.9 Az energiaunió a munkahelyteremtés, valamint a polgárok mindennapi tevékenységeiben való közvetlen vagy közvetett energiafelhasználás révén szociális előnyöket hoz magával. Ugyanakkor az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiarendszer megvalósítása hatalmas kihívást jelent, amelyet a méltányos átállást biztosító módon kell kezelni.

1.10 A tiszta energiákra való átállás terén vállalt globális vezető szerepe tekintetében nem elég, ha az Unió csak a saját kibocsátásaira figyel, hanem arra kell törekednie, hogy maximálisra növelje pozitív globális „szénkéznyomat”. Ennek keretében fel kell hívnia a figyelmet az innováció, valamint a kereskedelmi és beruházási politikák szerepére, illetve a globális szén-dioxid-árképzés előmozdításának szükségességére.

2. Háttér

2.1 E vélemény témája az Európai Bizottság második jelentése az energiaunió helyzetéről és annak mellékletei, valamint az Európai Bizottság eredményjelentése a megújuló energiákról. E dokumentumok szemléltetik az energiaunió különböző területein elért előrehaladást, és rávilágítanak azokra a kérdésekre és területekre, amelyeket illetően több intézkedésre van szükség.

2.2 A fő jelentés az alábbi szempontok alapján értékeli az energiaunió helyzetét: az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, energia- és erőforrás-hatékony gazdaságra való átállás, a fogyasztók pozíciójának erősítése, az időtálló infrastruktúra, a beruházási kihívás és az energiaunió hangsúlyos külső dimenziója. Ezenkívül az energiaunió öt fő dimenziója – vagyis az energiabiztonság, a belső energiapiac, az energiahatékonyság, a dekarbonizáció, valamint a kutatás, innováció és versenyképesség – alapján is értékeli a helyzetet.

2.3 A jelentés kilátásba helyezi, hogy az Európai Bizottság új energiauniós körutat szervez a tagállamokba. A körút a nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervek kidolgozásához kapcsolódik, ugyanakkor a helyi szereplőket is meg kívánja szólítani.

2.4 A megújuló energiák terén elért előrehaladásról szóló külön jelentés a tagállamok és a különböző ágazatok (villamos energia, hűtés és fűtés, közlekedés) helyzetét ismerteti. A jelentés a megújuló energiával kapcsolatos projektek bevezetését akadályozó adminisztratív korlátokra is kitér, és megvitatja a bioüzemanyagok és a bioenergia fenntarthatóságát.

2.5 A jövőt illetően a jelentések szót ejtenek az Európai Bizottság 2016. novemberi, „Tiszta energia minden európainak” elnevezésű csomagjában javasolt intézkedésekről. A fő jelentés tartalmazza az energiaunió aktualizált ütemtervét is, amely az energiaunió 2015. évi keretstratégiájában meghatározott eredeti ütemterven alapul.

3. Megjegyzések az energiaunió fő elgondolásáról

3.1 Az EGSZB mindig úgy vélte, hogy az energiaunió rendkívül fontos tényező az Európai Unió sikerében. Ezért az energiaunióknak ki kell elégítenie az európai polgárok és vállalkozások igényeit.

3.2 Az energiaunió egyik alapgondolata az, hogy az előnyöket maximalizálni kell a tagállamok közötti együttműködés révén. A politikai következetesség és egység az érdemi előrehaladás elengedhetetlen és kulcsfontosságú előfeltétele. Ez igaz mind az egységes energiapiac fejlődésére, mind a külső energiaügyi kapcsolatokra.

3.3 Ez még fontosabb most, amikor az Unió globális szinten számos bizonytalansággal, kockázattal és fenyegetéssel szembesül. Ugyanakkor nemzeti szinten megjelent a nacionalizmus és a protekcionizmus is, potenciálisan veszélyeztetve az egységes energiapiac létrejöttét. Legjobb formájában az energiaunió fontos szerepet játszhatna az Unió átfogó egységének – és ebből fakadó globális erejének – növelésében.

3.4 Magát az energiát illetően a belső és külső fejlemények egyre növelik az energiaunió jelentőségét. Az Unión belül a tagállamok egymástól való függése és energetikai döntéseik egymást érintő következményei a mindennapi életben egyértelműen megjelennek, miközben a külső energiaügyi helyzet egyre kiszámíthatatlanabbá válik.

3.5 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottság azon megállapításával, hogy az energiaunió nem csak az energiáról és az éghajlatról szól. Az energiaunió a gazdasági fejlődés, a munkahelyteremtés és a polgárok jólétének alapvető eleme. Mindent egybevetve az Unió gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi előnyeinek fenntarthatóságáról van szó.

3.6 Az energiaunió többféle módon tud gazdasági hasznot teremteni: olyan gazdasági tevékenységek révén, amelyek az energiát termelési tényezőként használva hozzáadott értéket teremtenek, magán az energiaágazaton keresztül, illetve olyan gazdasági szereplők révén, amelyek energetikai és éghajlat-politikai megoldásokat nyújtanak, legyenek azok technológiák, szolgáltatások vagy új üzleti modellek. Ennek érdekében az energiaunióknak stabil és kedvező környezetet kell kialakítani az európai vállalatok és vállalkozások számára, ideértve a költségalapú versenyképesség és az innovatív differenciálás feltételeit is. Ennek azt a célt kell szolgálnia, hogy lehetővé tegye és ösztönözze az e szereplők által megvalósított beruházásokat és foglalkoztatást, kiemelt figyelmet fordítva a kkv-kban rejlő lehetőségekre.

3.7 A társadalmi előnyök a munkahelyteremtésből, valamint a polgárok különféle mindennapi tevékenységekhez kötött közvetlen és közvetett energiafelhasználásából fakadnak. Ugyanakkor az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiarendszer megvalósítása hatalmas kihívást jelent, amelyet a méltányos átállást és a tisztességes munkahelyek teremtését biztosítva kell kezelni, különösen a nagy szén-dioxid-kibocsátással járó tevékenységektől függő régiókban. Az EGSZB hangsúlyozza annak szükségességét, hogy alkalmazkodási intézkedéseket irányozzanak elő a nemzeti tervekben, és arra kéri az Európai Bizottságot, hogy könnyítse meg ezeket az erőfeszítéseket.

3.8 A megfizethető energia rendelkezésre állása és az ehhez való fizikai hozzáférés kiemelt szerepet játszik az energiaszegénységnek – ennek a polgárok alacsony szén-dioxid-kibocsátású megoldásokra való átállását is akadályozó problémának – a megelőzésében, és végre talán az energiaszegénységi megfigyelőközpont is megkezdi majd tevékenységét. Amint az EGSZB által az energiaunió helyzetéről szóló első jelentésről kidolgozott véleményben szerepel, az energiaunió sikeressége a polgárok számára nagyon konkrét alkotóelemeken is mérhető lesz, például az árak szintjén, a hálózat elérhetőségén, az ellátásbiztonságon, a fogyasztók által használt berendezésekre vonatkozó tájékoztatáson.

3.9 Az éghajlati előnyök tekintetében az energetikai és éghajlati célokat gyakran önálló célkitűzéseknek tekintik. Ehelyett olyan eszköznek kell tekinteni őket, amelyek hozzájárulnak a végső cél eléréséhez: a polgárok igényeinek kielégítéséhez és a gazdasági jólét oly módon történő megteremtéséhez, amely egyben az éghajlatváltozás mérsékléséhez is hozzájárul a Párizsi Megállapodás által meghatározott követelményeknek megfelelően. Ezenkívül az energiaunió hozzájárul a légszennyezés csökkentéséhez, és ezáltal pozitív hatást gyakorol az egészségre.

3.10 Az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal abban, hogy az energiaunió elválaszthatatlan más kulcsfontosságú uniós szakpolitikáktól, például a digitalizálásra, a tőkepiacokra és a befektetésekre, a készségekre, a körforgásos gazdaságra és a biztonságra vonatkozó politikáktól. Az EGSZB rávilágít az energiaunió és a közlekedési politikák közötti szoros kapcsolatra is. A közlekedés energetikai és éghajlati vonatkozásait nem szabad a közlekedési piac kérdéseitől elkülönítve kezelni.

3.11 Mindent egybevetve az EGSZB hangsúlyozza, hogy a gyakorlati változásokat a vállalkozások, a munkavállalók, a fogyasztók és összességében a polgárok idézik elő. Az EGSZB ezért ismételt szorgalmazza, hogy folytassanak intenzív párbeszédet az energiáról a civil társadalommal. Ennek minden szintre ki kell terjednie: az uniós szintű politikai döntéshozatalra, a nemzeti szintű energia- és éghajlat-politikai tervek kidolgozására és a helyi szintű intézkedések elősegítésére.

4. Megjegyzések az energiaunió helyzetéről és a nyomon követésről

4.1 Végrehajtás

4.1.1 Az Európai Bizottság 2016-ot a teljesítés évének nyilvánította. Az Európai Bizottság már közzétette az energiaunióval kapcsolatos tervezett kezdeményezések legnagyobb részét. Ugyanakkor e nagy számú kezdeményezés többsége még mindig elfogadásra és végrehajtásra vár. Az EGSZB szorgalmazza e kezdeményezések zökkenőmentes elfogadását, valamint elsősorban az intézkedések kellő időben történő végrehajtását uniós és tagállami szinten egyaránt.

4.1.2 A nemzeti energia- és éghajlat-politikai tervek az energiaunióra vonatkozó stratégia végrehajtási folyamatának lényeges részét képezik. A tagállamok eltérő körülményeire való tekintettel a nemzeti tervek kidolgozása észszerű megközelítés. A terveket részvételen és együttműködésen alapuló módon kell kidolgozni. Ezzel egy időben ki kell alakítani egy megfelelő kormányzási mechanizmust nemcsak e tervek végrehajtása érdekében, hanem azért is, hogy azok következetesek legyenek, és megfeleljenek a közös célkitűzéseknek. Biztosítanunk kell azt is, hogy a tagállamok, az Unió és egyéb szereplők feladatai és szerepei egyértelműek legyenek.

4.1.3 Az energiaunió keretében meghozott döntések hosszú távra szólnak és részben visszafordíthatatlanok. Ezért hangsúlyozza az EGSZB, hogy a hosszú távú célokat az egész folyamat során szem előtt kell tartani. Ugyanakkor kellő mértékű rugalmasságot kell biztosítani mind nemzeti, mind uniós szinten, mivel a gyakorlati intézkedések között nincs lineáris folytonosság évről évre, és a változó körülmények gyors válaszokat igényelnek.

4.1.4 A politikai célok és a jogszabályok végrehajtása soha nem lehet az egyetlen szempont az energiaunió helyzetének értékelésekor: annak a valós uniós és tagállami szintű helyzetre kell összpontosítania. Az energiaunió számos célkitűzéséből, dimenziójából és számszerűsített céljából fakadó összetett helyzet fényében ez különösen lényeges. Az EGSZB azt várja az Európai Bizottságtól, hogy az energiaunió terén elért eredményekről szóló következő jelentésben mutassa be a gyakorlatban elért eredményeket, és hozzon példákat a sikeresen lezárult projektekről, valamint azokról a következő lépésekről, amelyek elősegítik majd a fokozottabb összekapcsolódást, a piacok hatékonyabb működését és a energetikai átálláshoz való szociális alkalmazkodást.

4.1.5 Az EGSZB ebben az összefüggésben utal a közelmúltban a „Tiszta energia minden európainak” csomag különböző aspektusairól kidolgozott véleményeire, amelyek részletesebb áttekintést nyújtanak az irányítás kérdéseivel és az energiaunió különböző területeivel kapcsolatban.

4.2 Infrastruktúra, beruházás és piacok

4.2.1 Az energiaunió középpontját jelentő energiarendszernek magának is helyesen kell működni és fejlődni. Teljesítenie kell a három fő célkitűzést (energiabiztonság, észszerű költségek és árak, valamint az éghajlatváltozás enyhítése) a polgárok és a vállalkozások szempontjából egyaránt.

4.2.2 Az energiabiztonság továbbra is kiemelt célkitűzés, mivel a modern gazdaság és a modern társadalom még rövid ideig sem képes energia nélkül működni. Az elegendő és megbízható energiainfrastruktúra és energiatermelési kapacitás, a jól működő energiapiacok, valamint az energiahatékonyság jelentik az energiabiztonság legfőbb tényezőit. Az energiabiztonság nem tekinthető az energiafüggetlenség szinonimájának. Mint más áruk esetében, a határokon átnyúló kereskedelem az Unión belül és kívül egyaránt ténylegesen javítja az ellátásbiztonságot, miközben hozzájárul ahhoz, hogy az árak versenyképesek maradjanak. Ez nem zárja ki azt, hogy az importált energiától való nagymértékű függőség elkerülésének vannak politikai okai. A belföldi energiaforrások fejlesztése a munkahelyteremtés szempontjából is fontos.

4.2.3 Az Európai Bizottság szerint az importenergiától való függőség több tagállamban csökkent, míg más országokban a fosszilis tüzelőanyagok belföldi termelésének visszaesése következtében nőtt. Az új rendszerösszekötőknek és LNG-termináloknak köszönhetően jelenleg a legtöbb tagállam ki tudja elégíteni földgázigényét alternatív csatornákon keresztül. Ugyanakkor még mindig szükség van az infrastruktúrába és az energiadiplomáciaiba történő beruházásokra is, mely utóbbi egyike az energia-együttműködés elmélyítését segítő eredeti mechanizmusoknak. Az EGSZB itt visszautal az e témakörben kidolgozott korábbi véleményeire.

4.2.4 Az egységes energiapiac tekintetében továbbra is fennállnak szabályozási és infrastrukturális szűk keresztmetszetek, amelyek akadályozzák a stabil versenyt és különösen a villamos energia szabad áramlását. A villamosenergia-rendszer alapvető változásokon megy keresztül, főként a változó és decentralizált megújuló energiaforrások egyre gyorsabb bevezetésének következtében. Az egyre nagyobb kihívások kezeléséhez mindenképpen szükség van regionális együttműködésre és egy megfelelő közös szabályozási keretre, mivel az egyik tagállamban végrehajtott intézkedések kézzelfogható következményekkel járnak legalább a szomszédos országokban. Az olyan regionális együttműködési kezdeményezések, mint a BEMIT (a balti energiapiacok összekapcsolási terve) vagy a CESEC (a közép- és délkelet-európai földgáz-összeköttetések) alapvető fontosságúak a szabályozási és infrastrukturális szűk keresztmetszetek kezeléséhez.

4.2.5 A digitális gazdaság fejlődése szintén alapvető hatást gyakorol az energiarendszerekre. Az energetikai infrastruktúra mellett szükség van fejlett digitális infrastruktúra kiépítésére is. Ez magában foglalja az intelligens fogyasztásmérést, amely lehetővé teszi az intelligens energiahálózatok kialakítását. Arra is szükség van, hogy az energetikai rendszerek digitalizációjához olyan intézkedések társuljanak, amelyek a kiberbiztonság növelésére, a személyes adatok és a magánélet megfelelő védelmére, valamint a digitális jártasság biztosítására irányulnak.

4.2.6 Az energiarendszerre irányuló beruházások tekintetében rendkívül nagy szükség van beruházásokra az energiainfrastruktúra, illetve az energiahatékonyság, főként az épületek felújítása terén. Az EGSZB elismeri az Európai Stratégiai Beruházási Alap (ESBA) által kínált lehetőségeket, és üdvözli az ESBA második szakaszát, amelynek célja az állami és a magánszféra közötti együttműködés javítása. Ennek megfelelően a tagállamoknak is el kell különíteniük állami forrásokat energetikai beruházásokra.

4.2.7 A magánberuházások tekintetében a piaci ösztönzők jelenleg gyengék, aminek oka főként a következtelen szakpolitikákban keresendő. A magánberuházók ösztönzése érdekében stabil és kiszámítható beruházási környezetet kell biztosítani. Az EGSZB ezért hangsúlyozza a hosszú távra szóló és stabil politikai döntések és jogszabályok kiemelt jelentőségét.

4.2.8 Az EGSZB kiemeli, hogy a polgárok egyre nagyobb szerepet játszanak az energiapiacokon, ideértve a termelői-fogyasztói rendszert és a helyi együttműködést is. Ösztönözni és támogatni kell azokat az intézkedéseket, amelyek célja lehetővé tenni a fogyasztók számára, hogy tudatosabban viselkedjenek, és hogy termelő-fogyasztóvá váljanak. Az EGSZB már számos korábbi véleményében foglalkozott ezekkel az intézkedésekkel.

4.2.9 Ennek érdekében az energiakérdésekről (pl. az energiahatékonysági címkézésről) megfelelő és könnyen érthető információt kell nyújtani a legkülönbözőbb korú polgároknak. Ezenkívül javítani kell az energiapiachoz való méltányos hozzáférést és a kisebb projektek finanszírozását. Az energiával kapcsolatos jogszabályok REFIT kezdeményezés keretében történő egyszerűsítése minden bizonnyal kézzelfogható előnyöket hoz majd az energiafogyasztók számára. Nagyobb figyelmet kell fordítani az adókhöz és díjakhoz kapcsolódó problémák megoldására. Az adók és díjak ugyanis a nagykereskedelmi energiaárak szintje ellenére magasabb fogyasztói árakat eredményeznek, és ezáltal hozzájárulnak az energiaszegénységhez.

4.3 Megújuló energia és a dekarbonizáció

4.3.1 Az EGSZB üdvözli az Európai Bizottság megújuló energiákról szóló külön eredményjelentését, és nagyvonalakban egyetért az abban felvázolt elemzéssel és kihívásokkal. Az ajánlások tekintetében az EGSZB utal azokra a nézeteire, amelyeket a megújuló energia különböző aspektusaira vonatkozóan számos korábbi és új keletű véleményében előterjesztett.

4.3.2 A jelentés szerint az EU egészében véve jó úton halad afelé, hogy teljesítse a 2020-ra kitűzött célt, bár még mindig szükség van további erőfeszítésekre. Az EGSZB újfent hangsúlyozza annak fontosságát, hogy továbbra is fenntartsuk az e téren tapasztalható pozitív fejlődést. Az EGSZB felhívja a figyelmet arra, hogy az abszolút értékben vett megújulóenergia-használat tekintetében a fűtés és a hűtés jelenti a legnagyobb ágazatot. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá, hogy a közlekedés meghatározó szerepet játszik a kihívást jelentő hosszú távú kibocsátási célkitűzések elérésében, továbbá támogatja a megújuló villamos energia és a fejlett bioüzemanyagok fejlesztését a közlekedésből származó kibocsátások csökkentése céljából.

4.3.3 A jelentés rámutat arra, hogy még mindig jelentős adminisztratív akadályai vannak a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos projektek létrehozásának. Ezek az akadályok az egyablakos ügyintézéshez, az elektronikus pályázatokhoz, az eljárások tekintetében meghatározott határidőkhöz, a kisebb projektek megkönnyítéséhez és a megfelelő helyszínek azonosításához kapcsolódnak. Az EGSZB azonnali intézkedéseket sürget a szóban forgó akadályok leküzdése érdekében, amelyek más területeken is általánosak.

4.3.4 Az EGSZB üdvözlí az Európai Bizottság azon következtetését, amely szerint az Unió jó úton halad afelé is, hogy elérje a 2020-ra megvalósítandó céljait az energiahatékonyság és az üvegházhatású gázok kibocsátása terén. Ami az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás megkönnyítését célzó szakpolitikai eszközöket illeti, a támogatások (ideértve a zöld tanúsítványokat is), kibocsátáskereskedelmi rendszerek és adók nem megfelelő használata hátrányosan befolyásolta ezek hatékonyságát és eredményességét, mivel hiányoznak a piaci jelzések az alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiatermelésbe való beruházások ösztönzésére.

4.3.5 Az EGSZB ezért sürgeti az Európai Bizottságot, hogy készítsen átfogó értékelést az alacsony szén-dioxid-kibocsátás elérését szolgáló jelenlegi szakpolitikai eszközökről annak érdekében, hogy a megfelelő eszközöket használják a célkitűzések leghatékonyabb módon történő elérésére, anélkül, hogy indokolatlan terhet rónának az energiafelhasználókra.

4.3.6 Az EGSZB támogatja azt a célkitűzést, hogy az Unió vállaljon globálisan vezető szerepet a tiszta energiákra való átállás terén, és így üzleti lehetőségeket és munkahelyeket teremtsen. E tekintetben nem elég, ha az Unió csak a saját kibocsátásaira figyel, hanem arra kell törekednie, hogy maximálisan növelje pozitív globális „szénkéznyomat”. Mindez az éghajlat-politikai megoldások és az Unió kívüli versenytársak termékeihez képest alacsonyabb kibocsátás mellett előállított termékek fejlesztése és exportálása révén érhető el, elismerve ugyanakkor, hogy a globális verseny igen erős.

4.3.7 A globális vezető szerep több beruházást igényel az innováció terén, különösen az állami szektorban, amelynek részaránya csökkent. Az EGSZB hangsúlyozza továbbá a kereskedelmi és beruházási politikák szerepét az energia- és éghajlat-politikai megoldások megvalósításában. Globális szén-dioxid-árképzési rendszerre van szükség az alacsony szén-dioxid-kibocsátású megoldások semleges és hatékony módon történő bevezetésének ösztönzéséhez. Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy aktívan törekedjen egy ilyen jellegű mechanizmus kidolgozására, amely egyenlő versenyfeltételeket biztosítana az európai vállalkozások számára az exportpiacokon, valamint az importtermékek tekintetében.

5. Megjegyzések a nyomon követési mechanizmusról és mutatókról

5.1 Tekintettel arra, hogy az energiaunió helyzetéről szóló értékelés bizonyos kiemelt mutatókon alapul, gondoskodni kell arról, hogy a legmegfelelőbb mutatókat használják e célra. Az EGSZB üdvözlí, hogy az Európai Bizottság a mutatók – például a fogyasztók pozíciójának erősítését mérő mutatók – továbbfejlesztését tervezi. Az energiaunió helyzetéről szóló első jelentésről kidolgozott véleményében az EGSZB arra kérte az Európai Bizottságot, hogy szociális szempontokat is vegyen fel az energiaunió értékelésére és az energetikai átállás hatására vonatkozó kritériumok közé.

5.2 A nyomon követés jelenleg elsősorban az energiaunió öt fő dimenzióján, valamint az azoknak megfelelő politikai és szabályozási célokon alapul. Szem előtt tartva, hogy az eredmények a mérés tárgyától függenek, az EGSZB rámutat arra, hogy szükség van az energiaunió alapvető célkitűzéseinek teljesítése – vagyis a polgárokat és a vállalkozásokat, ezáltal pedig az Unió jövőjét érintő előnyök – terén elért eredmények nyomon követésére.

5.3 Az EGSZB ezért sürgeti az Európai Bizottságot, hogy kövesse nyomon az energiával kapcsolatos gazdasági tevékenységek fejlesztését annak érdekében, hogy képet kaphassunk az energiaunió gazdasági értékéről. Hasonlóképpen nyomon kell követni az energiával kapcsolatos munkahelyek tekintetében elért eredményeket. Ennek magában kell foglalnia a lehetséges beruházások és a munkahelyek áthelyezésének értékelését is.

5.4 Annak érdekében, hogy az energiauniót közelebb hozzuk a polgárokhoz, az EGSZB fontosnak tartja, hogy az elért eredményeket a fogyasztók mindennapi életének szemszögéből kövessük nyomon és kommunikáljuk. Ez többek között az alábbi tényezők figyelembevételét jelenti: energiaszámlák, az energiával kapcsolatos termékekre vonatkozó információk, a helyi, decentralizált energiatermelés megvalósítása, intelligens fogyasztásmérés, elektromos járművek töltőállomásai, a termelő-fogyasztóknak nyújtott pénzügyi segítség vagy a házak felújításával kapcsolatos energiahatékonysági ösztönzők.

5.5 A társadalmi hajtóerők figyelemmel kísérése érdekében nyomon lehetne követni például az energetikai kérdések megítélésében beállt változásokat, ideértve a légszennyezést övező növekvő aggodalmat, az energiával kapcsolatos foglalkoztatási lehetőségek iránti fokozódó érdeklődést, a technológiai fejlesztések következményeit és az új szereplők megjelenését.

5.6 Hasznos lenne a tagállamok által hozott intézkedéseket abból a szempontból is értékelni, hogy vajon a koherenciát vagy az eltéréseket erősítik a belső piacon és a külső kapcsolatok terén. E tekintetben a legjelentősebb kérdés a brexit által az energiaunióra gyakorolt hatások értékelése.

5.7 Végül a nyomkövetési mechanizmus javításának lényeges részét jelenti az adatok minőségének biztosítása. Az adatoknak aktuálisnak, pontosnak, összehasonlíthatónak és megbízhatónak kell lenniük, ami az adatgyűjtési és -feldolgozási módszerek folyamatos fejlesztését követeli majd meg.

Kelt Brüsszelben, 2017. május 31-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS
